

MONITOR CHIŃSKI

„Monitor chiński” omawia i komentuje aktualną sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną w Chińskiej Republice Ludowej oraz chińskie działania w Europie Środkowo-Wschodniej.

DR BARTOSZ KOWALSKI

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR CHIŃSKI

LISTOPAD 2023

Szczyt Biden-Xi w San Francisco: taktyczne odprężenie. Rozmowy przywódców USA i ChRL miały na celu powstrzymanie eskalacji napięć w relacjach dwustronnych. Cel ten został osiągnięty. Z punktu widzenia USA, najważniejszym efektem spotkania jest zobowiązanie się Chin do przywrócenie komunikacji wojskowej na wysokim szczeblu i pomoc w powstrzymaniu kryzysu opioidowego. Z kolei Chiny, dzięki czasowemu odprężeniu w relacjach z USA, będą mogły skupić się mocniej na rozwiązywaniu własnych problemów gospodarczych.

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

6 listopada: Stany Zjednoczone podarują Tajwanowi uzbrojenie o wartości 80 mln dolarów. Choć kwota ta jest relatywnie niewielka, jest to pierwszy przypadek od 40 lat, gdy USA podarują, a nie pożyczą, środki na zakup uzbrojenia państwu, którego oficjalnie nie uznają. Grant został udzielony w ramach programu Foreign Military Finance (FMF), co pozwala USA przesyłać uzbrojenie bezpośrednio ze swoich zapasów. Stany Zjednoczone coraz bardziej zwiększają możliwości obronne Tajwanu wobec zagrożenia ze strony ChRL. W lipcu br. prezydent Joe Biden zatwierdził sprzedaż wyposażenia wojskowego dla Tajwanu o wartości 500 mln dolarów, w ciągu najbliższych pięciu lat suma ta może wzrosnąć nawet do 10 mld dolarów. Oprócz dostarczania uzbrojenia, USA będą również szkolić tajwańską armię. Po raz pierwszy od lat 70. XX wieku, tajwańska armia (dwa bataliony piechoty) uda się na ćwiczenia do Stanów Zjednoczonych.

7 listopada: zobowiązania wobec Chin z tytułu projektów finansowanych w ramach Inicjatywy Pasa i Szlaku wynoszą ponad 1 bilion dolarów. Przeanalizowawszy danych dotyczące chińskiego finansowania prawie 21 tys. projektów w 165 państwach, badacze z projektu AidData doszli do wniosku, że Chiny przeznaczają na pomoc rozwojową i kredyty około 80 miliardów dolarów rocznie dla krajów o niskim i średnim dochodzie. Dla porównania, Stany Zjednoczone przekazują takim krajom 60 miliardów dolarów rocznie. Całkowite niespłacone zadłużenie, w tym dług zasadniczy, ale z wyłączeniem odsetek, państw rozwijających się wobec Chin wynosi co najmniej 1,1 biliona dolarów. Według

raportu AidData, około 80% chińskich kredytów wspiera państwa znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej. W tej sytuacji Chiny zaczęły stosować różne instrumenty mające na celu ograniczenie ryzyka nieodzyskania należności. Szczególnie ważnym zabezpieczeniem dla chińskich kredytodawców stała się możliwość uzyskania dostępu do zabezpieczenia gotówkowego bez zgody kredytobiorcy.

10 listopada: Chiny gromadzą ogromne zapasy zbóż. Chiny skupują ogromne ilości pszenicy z Australii, Francji, Kanady i USA, a import tego zboża zbliża się do rekordowego poziomu. Ponadto, w listopadzie Chiny zamówiły 1 milion ton soi z USA. Ocenia się, że oprócz uzupełniania zapasów, zakup soi ma również służyć poprawie atmosfery w relacjach z Waszyngtonem przed spotkaniem Joe Bidena z Xi Jinpingiem w San Francisco. To pierwszy przypadek od wybuchu wojny handlowej za prezydentury Donalda Trumpa, gdy chińscy importerzy zbóż wzięli udział w formalnej ceremonii podpisania kontraktu na zakup amerykańskich produktów rolnych. Chiny obawiają się o swoje bezpieczeństwo żywnościowe na co wpływ mają m.in. zmiany klimatyczne, wzrost konsumpcji żywności i zmiana nawyków żywieniowych Chińczyków, konflikty handlowe oraz zaburzenia w łańcuchach dostaw związane z pandemią Covid-19 i rosyjską wojną w Ukrainie.

14 listopada: Finlandia i Estonia składają notę prawną do Chin w sprawie uszkodzenia gazociągu Balticconnector i kabla telekomunikacyjnego. Po przeprowadzeniu wstępnego dochodzenia, władze namierzyły chiński statek Newnew Polar Bear, który znajdował się w okolicy obu instalacji w momencie wystąpienia szkody około 7-8 października. Fińska policja twierdzi, że statek mógł rzucić kotwicę na dno morskie, przerywając rurociąg i wiele kabli telekomunikacyjnych. Być może było to działania intencjonalne.

15 listopada: nie będzie patroli chińskiej policji w Tajlandii. Na skutek publicznego sprzeciwu, władze w Bangkoku wycofały się z pomysłu rozpoczęcia wspólnych patroli z chińską policją w najważniejszych miejscach turystycznych w Tajlandii, które miały zwiększyć poczucie bezpieczeństwa chińskich turystów. Rozmieszczenie chińskich policjantów w Tajlandii skrytykował m.in. szef tajskiej policji gen. Torsak Sukvimol, który powiedział, że byłoby to „naruszenie tajskiej suwerenności”. Chińczycy stanowili jedną czwartą z blisko 40 milionów turystów zagranicznych, którzy odwiedzili Tajlandię w 2019 roku, tj. przed wybuchem pandemii Covid-19. Wizerunek Tajlandii jako bezpiecznego kraju dla chińskich turystów został nadszarpnięty na skutek serii porwań dla okupu oraz handlu ludźmi wykorzystywanych w działalności przestępczej w pobliskiej Mjanmie. Szczególne kontrowersje wzbudziła sprawa She Zhijiana, chińskiego potentata przemysłu hazardowego z Azji Południowo-Wschodniej, który wypadł z łask Komunistycznej

Partii Chin (KPCh). Posługujący się kambodżańskim paszportem She Zhijiang, został w tym roku aresztowany w Tajlandii w związku prowadzeniem „nielegalnej działalności hazardowej”. She był do niedawna powiązany z operacjami wpływu wśród chińskiej diaspory w regionie, prowadzonymi przez Wydział Zjednoczonego Frontu KPCh, dlatego uważa się, że jego przestępcza działalność nie mogła być prowadzona bez aprobaty chińskich władz.

15 listopada: spotkanie przywódców USA i ChRL przy okazji szczytu APEC w San Francisco. W czasie pierwszej od sześciu lat wizyty Xi Jinpinga w Stanach Zjednoczonych osiągnięto porozumienia obejmujące m.in. ograniczenie kryzysu opioidowego w USA (udziału Chin w produkcji fentanylu), wznowienie komunikacji wojskowej i zarządzania sztuczną inteligencją. W zamian Chiny uzyskały amerykańskie zapewnienia o obniżeniu napięć politycznych w relacjach dwustronnych, które mogą pomóc Chinom skupić się na problemach gospodarczych i odzyskaniu zaufania inwestorów zagranicznych (zob. komentarz).

27 listopada: w tym roku nie odbędzie się 3. Plenum XX Zjazdu KC KPCh. Opóźnienie tego kluczowego wydarzenia partyjnego sugeruje, że chińskie instytucje i praktyki polityczne ulegają dalszej erozji pod coraz bardziej autorytarnymi rządami Xi Jinpinga. Ponieważ trzecie plenum z reguły określa krajowe programy rozwoju i reform, dlatego jego odłożenie w czasie wskazuje na poważne problemy chińskiej gospodarki.

KOMENTARZ

Szczyt Biden-Xi w San Francisco: taktyczne odprężenie. Spotkanie przywódców USA i ChRL miało na celu powstrzymanie eskalacji napięć w relacjach dwustronnych, tak aby nie doprowadziły one do otwartej konfrontacji. Z punktu widzenia Białego Domu, najważniejszym efektem spotkania jest zobowiązanie się Chin do przywrócenie komunikacji wojskowej na wysokim szczeblu, którą Pekin zawiesił po wizycie spikerki Kongresu Nancy Pelosi na Tajwanie w sierpniu 2022 roku. Wznowienie komunikacji wojskowej ma na celu ograniczenie ryzyka związanego z brakiem komunikacji w przypadku mniejszych incydentów, które mogą przeistoczyć się w otwarty konflikt. Ponadto, Chiny zadeklarowały gotowość do ograniczenia handlu produktami chemicznymi wchodzącymi w skład fentanylu, który jest główną przyczyną kryzysu opioidowego w USA. Osiągnięto również wstępne porozumienie w sprawie zarządzania sztuczną inteligencją (AI), której bezpieczeństwo będzie omawiane w czasie amerykańsko-chińskich rozmów rządowych.

Pomimo osiągniętego porozumienia stanowisko obu przywódców pozostaje mocno związane z agendą polityki wewnętrznej. W Stanach Zjednoczonych między Demokratami i Republikanami panuje konsensus w sprawie potrzeby powstrzymywania Chin. Odzwierciedleniem tych nastrojów był komentarz Joe Bidena, który na konferencji prasowej po spotkaniu z Xi Jinpingem nazwał chińskiego przywódcę „dyktatorem”. Z kolei w ocenie Xi Jinpinga głównym punktem zapalnym w relacjach chińsko-amerykańskich pozostaje Tajwan oraz amerykańskie próby powstrzymywania rozwoju technologicznego Chin. Dzięki złagodzeniu napięć z USA, Chiny będą mogły mocniej skoncentrować się na rozwiązywaniu problemów gospodarczych i odzyskiwaniu zaufania inwestorów zagranicznych. Natomiast dla Joe Bidena, czasowe odprężenie z Chinami ma pomóc w lepszej alokacji amerykańskich zasobów dyplomatycznych i wojskowych do rozwiązywania kwestii związanych Ukrainą i Bliskim Wschodem. Choć spotkanie przywódców USA i Chin jest pozytywnym sygnałem, świadczącym o chęci bezpośredniej komunikacji w najistotniejszych sprawach, to strukturalne różnice pomiędzy oboma państwami będą nieuchronnie prowadziły do pogłębiania się rywalizacji.

Chiny rozbudowują port marynarki wojennej w Ream w Kambodży. Władze Kambodży twierdzą, że rozbudowana z chińską pomocą baza Ream ma służyć jej własnej marynarce wojennej. Jednak na podstawie najnowszych zdjęć satelitarnych widać, że rozmiar budowanego tam suchego doku wskazuje na przygotowywania infrastruktury do przyjmowania ogromnych jednostek (nawet lotniskowców), których Kambodża nie posiada. Choć stała obecność obcych wojsk w Kambodży jest niezgodna z jej konstytucją, to z uwagi na klientelistyczny charakter relacji Phnom Penh z Pekinem, nietrudno wyobrazić sobie scenariusz, w którym Ream stanie się bazą dla marynarki wojennej Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej i jej oknem na Zatokę Tajlandzką. Dzięki obecności w Ream, Chiny uzyskają dostęp wojskowy do Morza Południowochińskiego, co budzi szczególny niepokój Wietnamu i Stanów Zjednoczonych (szerzej nt. chińskich porządków w Kambodży [zob. tutaj](#)).

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

2 listopada: spotkanie członka Biura Politycznego KC KPCh i ministra spraw zagranicznych Wang Yi z doradcą rządu Czech ds. bezpieczeństwa narodowego **Tomášem Pojarem**. Według informacji chińskiego MSZ, Wang Yi powiedział, że Czechy są „ważnym państwem w Europie Środkowo-Wschodniej”, które łączy z Chinami „tradycyjna przyjaźń”. Jego zdaniem warunkiem rozwijania stabilnych relacji chińsko-czeskich jest poszanowanie obu stron dla wzajemnych zobowiązań politycznych, suwerenności i integralności terytorialnej oraz wzajemnej

nieingerencji w sprawy wewnętrzne. Ponadto, Wang Yi wyraził nadzieję, że Czechy będą podchodzić do rozwoju Chin w sposób „racjonalny i pragmatyczny”. Z kolei Tomáš Pojar stwierdził, że Czechy chcą rozwijać stosunki z Chinami w sposób pragmatyczny i wzmacniać współpracę i kontakty wzajemne. Jego zdaniem, „Czechy są przywiązane do polityki jednych Chin i nigdy nie zmienią stanowiska w tym zakresie” i przywiązują wagę do „stanowiska Chin w sprawie Ukrainy oraz innych kwestii regionalnych i międzynarodowych”. Spotkanie odbyło się z inicjatywy strony czeskiej.

3 listopada: spotkanie Xi Jinpinga z premierem Grecji Kiriakosem Mitsotakisem w Pekinie. Xi Jinping podkreślił, że obopólnie korzystna współpraca i „wymiana cywilizacyjna” to dwie główne osie współpracy łączące Chiny i Grecję. Przywódca ChRL uznał również, że obecność wysokich rangą przedstawicieli rządu Grecji na październikowym Forum Pasa i Szlaku w Pekinie było demonstracją poparcia Grecji dla chińskiej inicjatywy. Chiny liczą na współpracę z Grecją w takich obszarach jak transport, żegluga energetyka, komunikacja, finanse, zielona gospodarka, gospodarka cyfrowej oraz nauka i technologia. Xi Jinping zapewnił również, że władze ChRL zachęcają chińskie przedsiębiorstwa do inwestowania w Grecji i są otwarte na udział greckich firm we współpracy wielostronnej Chin i Europy Środkowo-Wschodniej (14+1). Z kolei przebywający z oficjalną wizytą w ChRL premier Mitsotakis powiedział, że od czasu wizyty Xi Jinpinga w Grecji w 2019 roku, stosunki między oboma utrzymują silną dynamikę rozwoju. Oprócz rozwijania projektów związanych z Inicjatywą Pasa i Szlaku, takich jak Port Pireus, Mitsotakis wyraził zainteresowanie współpracą w zakresie żeglugi i czystej energii. Premier Grecji liczy również na to, że więcej greckich produktów wejdzie na rynek chiński i że więcej chińskich turystów będzie odwiedzać Grecję.

7 listopada: Macedonia Północna bada opóźnienia w realizacji kontraktu przez Sinohydro. Ministerstwo Transportu Macedonii Północnej poinformowało, że w związku poważnymi opóźnieniami prac, sprawdzi stan realizacji budowy drogi ekspresowej Kicevo-Ohrid. Sinohydro rozpoczęło realizację projektu w 2014 roku; jego koszt początkowo miał wynieść 375 mln euro, jednak wobec licznych opóźnień wzrósł do ponad 600 mln euro.

10 listopada: Litwa rozmawia z Chinami o normalizacji relacji. Zapytany o możliwość przywrócenia ambasadorów w obu państwach, minister spraw zagranicznych Gabrielius Landsbergis powiedział, że „trwają rozmowy na ten temat”. W 2021 roku Chiny obniżyły rangę stosunków dyplomatycznych z Litwą i narzuciły na nią nieformalne sankcje gospodarcze, po tym jak władze Litwy pozwoliły na otwarcie przedstawicielstwa Tajwanu z Wilnie.

W listopadzie minister spraw zagranicznych Tajwanu Joseph Wu odwiedził Litwę, gdzie spotkał się z przedstawicielami parlamentu. Z ministrem Wu nie spotkał się jednak żaden przedstawiciel rządu, w tym Gabrielius Landsbergis, który uzasadnił,

że Litwa nie posiada stosunków dyplomatycznych z Tajwanem i jest przywiązana do „polityki jednych Chin”.

13 listopada: Shanghai Fengling Renewables i Zijin Mining Group zainteresowane budową elektrowni wiatrowo-słonecznej w Bor (wschodnia Serbia). Zdaniem minister górnictwa i energetyki Dubravki Đedović Handanović elektrownia o mocy 1500 MW, produkowałaby zielony wodór, umożliwiając firmie Zijin, obniżenie kosztów, związanych z funkcjonowaniem jej kopalni miedzi i złota w Bor. Inwestycja ma kosztować 2 mld euro, Zijin ma przekształca nadwyżki wyprodukowanej energii w hydrogen.

23 listopada: na Słowacji powstanie chińska fabryka baterii samochodowych? Jak poinformowało słowackie ministerstwo finansów list intencyjny w sprawie inwestycji podpisał chiński producent baterii do pojazdów elektrycznych Gotion High Tech i jego słowacki partner InoBat. Powstanie fabryki w mieście Šurany, związane jest głównie z zapotrzebowaniem niemieckiego przemysłu motoryzacyjnego. Rozpoczęcie produkcji planowane jest na 2026 rok.

24 listopada: nowy odcinek S19 zbuduje chiński Stecol. W przetargu na budowę 24-kilometrowego odcinka S19 (Sokółka-Czarna Białostocka) oferty złożyło 12 firm. Główna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wybrała najtańszą ofertę przedstawioną przez Stecol w wysokości 828,8 mln zł. Jeśli nie będzie odwołań, to po zakończeniu kontroli Urzędu Zamówień Publicznych możliwe będzie podpisanie umowy z wykonawcą. Chińska firma ma duże doświadczenie na polskim rynku, zbudowała m.in. drogę ekspresową S14 od węzła Aleksandrów Łódzki do węzła Emilia. Obecnie buduje fragment autostrady A2 Groszki-Siedlce Zachód, a w czerwcu tego roku podpisała umowę na realizację fragmentu drogi ekspresowej S12 w woj. lubelskim (Dorohucza-Chełm). Z kolei w czerwcu ub. roku Stecol podpisał umowę na 22-kilometrowy odcinek drogi ekspresowej S19 między Radzyniem Podlaskim a Międzyrzecem Podlaskim (570, 73 mln zł).

30 listopada: chiński koncern Sanhua zbuduje fabrykę w Tychach. Sanhua Automotive Poland Sp. z o.o. zamierza produkować komponenty Systemu Zarządzania Ciepłem (Thermal Managment Systems) dla pojazdów napędzanych nowymi źródłami energii, zwłaszcza dla samochodów elektrycznych i hybrydowych. Planowana wartość inwestycji wyniesie 160 milionów złotych. Fabryka, która powstanie w ramach Katowickiej Strefy Ekonomicznej, ma docelowo zapewnić 350 miejsc pracy.

KOMENTARZ

Europa Środkowo-Wschodnia szuka odprężenia w relacjach z Chinami? W ostatnich tygodniach władze Litwy i Czech zaczęły sygnalizować chęć naprawienia relacji z Chinami, które pogorszyły się przede wszystkim na tle Tajwanu. W pierwszym przypadku decyzja Litwy o otwarciu biura przedstawicielskiego Tajwanu w Winie doprowadziła do wycofania chińskiego ambasadora z Litwy i obniżenia rangi relacji do poziomu *chargé d'affaires*, oraz do nieformalnych chińskich sankcji gospodarczych na Litwę. Z kolei w przypadku Czech, rozwój współpracy politycznej i gospodarczej z Tajwanem rządu Petra Fiali (ODS) idzie w parze z krytyką Chin ze strony nowego prezydenta Petra Pavla, który jeszcze jako prezydent-elekt na początku br. odbył rozmowę z prezydentem Tajwanu Tsai Ing-wen. Choć działania czeskich władz są w Chinach przyjmowane negatywnie, to nie były one równie konfrontacyjne, co postępowanie Litwy. Ponadto, w przeciwieństwie do Litwy, Czechy do tej pory nie zdecydowały się na opuszczenie formatu 14+1, pomimo że w ocenie czeskiego rządu nie przynosi on żadnych korzyści gospodarczych.

Należy przy tym odnotować, że proces normalizacji relacji na linii Praga-Pekin trwa od co najmniej kilku miesięcy. Pod koniec sierpnia Czechy odwiedził specjalny przedstawiciel chińskiego rządu do spraw europejskich Wu Hongbo, który spotkał się zarówno z doradcą czeskiego rządu ds. bezpieczeństwa Tomášem Pojarem, jak i wiceministrem spraw zagranicznych Jiřím Kozákem. Z kolei w listopadzie Tomáš Pojar odwiedził Chiny w towarzystwie dyrektora czeskiego wywiadu (Urzędu do Spraw Zagranicznych i Informacji, ÚZSI) Vladimíra Posoldy i przedstawicieli MSZ. Według informacji chińskiego MSZ, na spotkaniu z czeską delegacją, minister Wang Yi powiedział, że warunkiem rozwoju stabilnych relacji między oboma państwami jest respektowanie przez Czechy „polityki jednych Chin” i nieingerowanie w chińską politykę wewnętrzną. Rozmawiano o współpracy gospodarczej, sytuacji w Ukrainie oraz kwestiach związanych z polityką regionalną i międzynarodową. Jednocześnie w czeskiej prasie pojawiły się spekulacje nt. przygotowań do przyszłorocznej wizyty premiera Petra Fiali w Chinach. Choć premier szybko zaprzeczył tym doniesieniom to nie ukrywa, że dialog polityczny z Chinami jest potrzebny. Podobnego zdania jest również minister spraw zagranicznych Jan Lipavský, który powiedział, że dialog z Chinami nie musi oznaczać przypochlebiania się, które cechowało politykę byłego prezydenta Miloša Zemana i jego otoczenie.

Dyskretne działania czeskich władz na rzecz normalizacji stosunków z Chinami stały się okazją do wyjścia z cienia Jaroslava Tvrdíka, byłego ministra obrony i lobbyisty związanego z interesami chińskiego konglomeratu CEFC w Czechach i relacyjnym zwrotem w stosunkach czesko-chińskich po 2013 roku. Jaroslava Tvrdík, który jest szefem Czesko-Chińskiej Izby Współpracy i prezesem należącego do chińskiego konglomeratu CITIC klubu piłkarskiego Slavia Praga, w listopadzie odwiedził Chiny na prywatne zaproszenie premiera Li Qiang. Znajomość Jaroslava Tvrdíka z Li Qiangiem zawiązała się przed dekadą w okresie ocieplenia stosunków czesko-chińskich, gdy obecny premier ChRL pełnił funkcję gubernatora prowincji Zhejiang.

Po bankructwie CEFC i zatrzymaniu w Chinach jej szefa Ye Jianminga, czeskie aktywa firmy, w tym klub Slavia Praga, przejął państwowy konglomerat CITIC. W tym sensie przyjazd Tvrdíka na rozmowę z premierem Li Qiangiem wskazuje, że Chiny nie rezygnują z prób oddziaływania na czeską politykę poprzez kontakty nieformalne z elitami, których przychylność udało się Chinom „pozyskać” w minionej dekadzie. Według Tvrdíka, który uprzedził o spotkaniu czeski MSZ, rozmowa z premierem Li Qiangiem dotyczyła szeregu tematów, w tym m.in. kwestii przywrócenia bezpośrednich połączeń lotniczych, które mają pomóc w zwiększeniu ruchu turystycznego i kontaktów biznesowych między oboma państwami.

Należy przy tym pamiętać, że od 2021 roku zaczął się odpływ chińskich inwestycji z Czech (m.in. CITIC wycofał swe udziały w grupie medialnej Médea), choć niekoniecznie jest to związane z pogarszaniem się relacji politycznych pomiędzy oboma państwami. (Analogicznie, w szczytowym okresie ocieplenia relacji czesko-chińskich w latach 2013-2017, doskonałe relacje polityczne nie przełożyły się na wyraźne zwiększenie zaangażowania inwestycyjnego chińskich firm w Czechach). Niemniej przypadek chińskiego producenta elektrolitu i komponentów chemicznych do baterii Tinci, który w sierpniu br. ogłosił wycofanie się z Czech wskazuje, że czynniki polityczne, są oprócz „zmiany warunków inwestycyjnych” traktowane przez chińskie firmy jako jeden z powodów rezygnacji z działalności w Czechach.

Pomimo sygnałów wskazujących na proces normalizacji stosunków czesko-chińskich na razie nie należy oczekiwać ponownego zwrotu w czeskiej polityce wobec ChRL i Tajwanu. Zdaniem Tomáša Pojara w relacjach z Chinami trzeba utrzymywać komunikację i otwartość, pomimo różnic aksjologicznych i systemowych dzielących oba państwa. Przyjazd do Chin dwóch ważnych urzędników odpowiedzialnych za czeskie bezpieczeństwo sugeruje, że Czechy chcą z Chinami utrzymywać komunikację dotyczącą kluczowych zagadnień polityki międzynarodowej, pomimo, że w ogłoszonej niedawno czeskiej strategii bezpieczeństwa narodowego Chiny zostały określone jako państwo podważające porządek międzynarodowy i „fundamentalne wyzwanie systemowe wyzwanie”.

Niemal równolegle do odmrażania relacji czesko-chińskich, prowadzone są rozmowy nt. normalizacji stosunków między Litwą i Chinami. Jak ujawnił w listopadzie minister spraw zagranicznych Litwy Gabrielius Landsbergis trwają rozmowy nt. przywrócenia ambasadorów. Należy odnotować, że gdy w listopadzie minister spraw zagranicznych Tajwanu Joseph Wu odwiedził Litwę, nie spotkał się z nim żaden przedstawiciel litewskiego rządu, w tym minister Landsbergis, który uzasadnił, że Litwa nie posiada stosunków dyplomatycznych z Tajwanem i jest przywiązana do „polityki jednych Chin”. Choć szef litewskiej dyplomacji zapewnia, że sprawa nazewnictwa tajwańskiego przedstawicielstwa nie jest przedmiotem rozmów litewsko-chińskich, to pierwsze efekty odmrażania relacji są już widoczne.

Pod koniec listopada, minister Landsbergis poinformował, że Chiny zniosły większość środków nacisku gospodarczego przeciwko Litwie.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

